

УДК 821.161.2-91Ковцун (081)

K56

Літературний редактор: *Наталія Гаврішко*
Комп'ютерний дизайн та верстання: *Оксана Бучковська*
Дизайн обкладинки: *Тетяна Туз*

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу автора

В авторській редакції

КОВЦУН В.

K56 Від нервів / Ковцун В. — Кам'янець-Подільський :
ТОВ «Друкарня «Рута», 2023. — 256 с.

ISBN 978-617-8323-05-9

Володимир Ковцун більш відомий широкому загалу під псевдонімом Владзьо. Його жарти дуже влучні та дотепні. Недаремно його називають королем монологів. Ви не раз бачили Владзя на сцені, а сьогодні маєте можливість почитати його твори про село, любов, сім'ю і не тільки, отримати масу задоволення, посміятися від душі.

Це справді народний гумор, який змушує зовсім по-іншому поглянути на буденність. Кожна історія написана з життя. На сторінках цієї книжки справжній українець, не важливо, з села чи міста, знайде себе. Якщо п'ять хвилин сміху продовжують життя, то після прочитання цих оповідань ви точно житимете на роки десять довше. Тут така концентрація гумору, так яскраво описані різні життєві ситуації, що коли перегортаєш останню сторінку, то шкодуєш, що книжка закінчилася.

УДК 821.161.2-91Ковцун (081)

ISBN 978-617-8323-05-9

© Ковцун В., 2023

*Дякую усім шанувальникам моєї творчості
за те, що підштовхнули мене до написання
цієї книжки. Якби не ви, нічого би не було!*

А особливо Ользі Неколяк.

Зміст

Передмова 6

Розділ 1. СЕЛО, ДИТИНСТВО, ВСЕСВІТ 9

Слова 10	Заправка 37
Спогади 11	Папіроси 39
Вертольот 14	Город 41
Прутик 16	Матриця 43
Карп 19	Зима в Гниличках 45
Пластинки 22	Свята 47
Студент 24	Село 49
Інтернет 26	Весна 51
Балон 28	Машинка 53
НАТО 31	БєєМВє 55
Господар 33	Новий рік 57
Їжа 35	

Розділ 2. СИДІВ, ДУМАВ 61

Соняшник 62	Вар'яти 91
Прості 65	Звізда 94
Аптека 68	Криза 95
Час 70	Готелі 97
Фотографії 72	Любіть 99
Знімки 74	365 101
Пам'ять 75	Мед 103
30 76	Королівство 107
Футболісти 78	Італія 109
Мільйонери 80	Магазин 111
Покоління 82	Вопгюгно 113
Старію 85	Срака 116
Біда 88	Карантин 118

Телефончик 120
Апокаліпсис 123
Свиня 125
Мойва 127
Консерва 129
М'ясо 131
Пенцак 133
Газ 135
Улан-Батор 137
Друзі 139

Серіали 141
Трошки 144
Патриці 145
Йду 148
Радники 151
Друг 153
Сніг 155
Зима 157
Старість 159

Розділ 3. ВІЙНА 163

До того 164
З України 166
Прокляті 168
Світло 170
Пропаганда 173
Війна 175
Медведь 178
Брати 180
КВН 182
Свята 184
«Похресник» 188
Природа 191
Телефон 193
За тиждень 196
Великдень 199
Майбутнє 201
Пательня 203
Юрія 206
Вишиванки 207

Танці 209
Мова 215
Цвіт 218
45 220
Сусід 223
Школа 225
Задовбало? 227
Полювання 229
Спогади 232
Море 235
Жонатий 237
Їжа 239
Машини 242
Словник 245
Молоко 248
Корова 251
Дякую 253
Від нервів 255

Передмова

Я ще ніколи в житті не бачив наживо письменника чи поета. Коли брав свіжу книжку до рук — обов'язково треба було її оглянути зверху, покрити в руках, погладити спереду, легенько пальцями ззаду, посередині вздовж сторінок між грубими палітурками великим пальцем — шершаве... І від того — мороз по шкірі. Двома руками розставляєш її рівненькі, підкачані сторінки, пхаєш носа і нюхаєш із заплющеними очима зверху вниз, і маєш. Відставляєш від себе, великим пальцем хапаєш чим більше сторінок і трррррр — починає книжка муркати, як кіт, якого легенько за вушком. Ще раз трррррр — вона жива, бо в обличчя дихнула хтивістю і книжковим збоченням: «Прочитай мене... всю... не лиши на мені жодного непрочитаного слова. Бери мене кожного дня, бери ввечері, зранку і вдень! І коли я закінчусь — віддай, подаруй, продай, нехай зі мною це роблять інші! Я того хочу! Я сильна, цікава і молода! Я ще довго буду задовольняти таких, як ти. А коли стану старенька, пошарпана і знесилена — поставте мене на полицку між молодими, може, хтось колись ще раз захоче мене і візьме всю! Останній раз! Хочу...»

Я брав книжку, ставив перед собою і уявляв людину, яка це написала! Я чогось думав, що вона має жити в своєму маєтку, який обступили, взявшись за руки, виноградники Санджовезе і Шардоне, по яких бігають кольоровими м'ячиками фазани. Десь на схилах розсіпані чорно-білими перлинками овечки. Довкола бавляться в хованки гори, виставляючи свої оброслі голови з ратушами на тім'ї. Поодинокі мастки встромлені де-не-де посеред жовто-змолочених полів пшениці, довкола яких пороззягалися, як поросята, круглі тюки. Звиваючись гадоками, лізуть на горби дороги з недепільованими кущами, між якими шеренгою, струнко, як від Віагри, стоять обабіч кипариси. А онде, на облюбованій сонцем спинці гори, білими мармуровими зубками весело посміхається цвинтар.

Зранку по росі нашому письменнику прислуга виносить столик на траву, під старий дуб, на якому, прив'язана пеньковими шнурками, телембається дощинка-гойдалка. Він сідає в зручне крісло, обтягнуте шкірою, прикладає палець до лоба — ніби запихає штекер від антени, щоб лапати хвилі Всесвіту. Аркуші паперу вже очікують, коли їм по грудях почне шкрябати букви перо з пір'ям гуски на кінці. Чорнильниця налита доверху і чекає, щоб їй запихати в горло по саме пір'я гостре перо.

Пташки співають, він помало виводить кожну букву, кінчик пір'я задумливо покусює зубами, дивиться в небо, шкрябає, закреслює, ще раз шкрябає... зминає, ламаючи хребет бідному аркушу, і той летить в траву. На сніжку паперу вилазить цікавий равлик з очками-ріжками. Письменник встає, руки за спину і, як арештант, сюда-туди, наступаючи на свою тінь, щоб влізло щось путнє в голову. Підпалює люльку з Вірджинією, перемішаною з такою травою, що можна побачити Паутон. Дим заходить в клітини, клітини прокидаються і книжка починається.

А насправді я не знаю, як письменники так гарно пишуть про природу, людей чи події. Який то треба мати талант! Ну, бо без таланту — ніяк! Не чув, що десь в інституті вчать на письменників. Нема факультету книжкописання, віршоскладання чи оповіданьовидумування! І якщо людина захоче писати книжки — що їй робити? Як навчитися? До якого репетитора ходити? Як написати книжку, щоб всім сподобалася, а не тільки мамі, бо вона вважає тебе писакою від Бога? Ех, мені би такі ідеальні умови для написання книжки — вина, люлька, диму, гори, дуба, помічницю в фартушку — та я б одною рукою писав книжку, а другою малював помічницю. Отоді б виходили шедеври, а так — просто книжка від нервів.

Слова

Мама, тато, казка, киця,
Сльози, бо не буде більше циці.
Том і Джері, дід Панас,
Квіти, школа, перший клас!

Поведінка вічно два,
Літо, озеро, трава,
Гуси, кури, бик, солома,
Осінь, збір металолома,

Котляревський, Дарвін, Ом,
Катя, Маша і облوم.
Вечір, бійки за дівчат,
Бал прощальний, атестат.

Місто, інститут, общага,
Грошей ноль, пальона смага,
Пісні, танці, погуляти,
А на сесію насрати.

Дні і ночі за столом,
П'ятий курс, проект, диплом.
Теща, жінка, діти, плач,
Кухня, памперси і срач.

Її мама, в хаті лихо.
Секс у ванні дуже тихо.
Карти, шахмати, сусід.
Вже хтось кличе тебе — дід.

Серце, нирки, тиск і стрес.
Пенсія і соцзабез.
Ліжко, стеля, руки дотик.
Сльози, пам'ятник і плотик!

Спогади

Мені здається, що я пам'ятаю кожен день свого життя! Чи, можливо, тільки якісь найяскравіші моменти, які зваркою випалили «рогівку» мозку. Які не покидають мене все життя — закарбувалися навечно, як букви на камені старого цвинтару: чіткі, глибокі, виразні, правда, трошечки оброслі мохом, але вічні, бо так і пише — «Вічная пам'ять». Крутяться ті спогади найяскравішого в голові, сняться, бо, певно, десь лежать в передніх шухлядах передніх ешелонів шаф нашої пам'яті. Лягаєш спати на подушку, а в голові поїхала та шафа пам'яті вбік, і як не-е-е лупнеться об череп зсередини, і посипалося з шухляд все, що найцікавіше, в ліжку сну, а там по каналізаційних трубах в мозок — і сниться.

Як кажуть розумні люди: «Дурний спит, дурному ся снит». А зранку ще все в пам'яті, тліє, і встаєш такий веселий, добрий, з посмішкою, але все одно спощаний тими спогадами. Бережеш їх, як щось особливе, назад змитаєш все в передні шухлядки передньої шафи, як щось найцінніше, зачиняєш і чекаєш наступної ночі.

Тяжко від того, що те з шухляд вже ніколи не повториться. Ніколи. Бо найкраще стається тільки в минулому. Стається також і в майбутньому, але відчутти його можна тільки, коли воно стане минулим.

Маленьким найяскравіше було — алюмінієвий обруч, який неможливо було на собі розкрутити, ще тоді не дуже шаріри в дупі працювали. То ставали один навпроти од-

Виг перлів

ного, лапалися і крутилися, як ненормальні, потім падали, сміялися і ходили п'яні.

Пісок — ідеальна іграшка — там тобі і тунелі, і дороги, стоянки, міста, гори, спуски, пальми з долину, гаражі з лопуха, попсієв — кашка-малашка! Та теперішнє Лего коло піску близько не стоїть.

А колекція солдатиків-ковбоїв, особливо той, що правою рукою робить хук вгору, в щелепу — він всіх солдатиків міг побити, навіть тих, що з пістолетами.

А сусідські спасівки — то любов: забігти ззаду в садок, скоренько назбирати в животату футболку і тікати, щоб баба не зачала і не забила, бо вже раз верещала: «Позабиваю вас, курва ваша мати!» Хоча їй були до сраки ті яблука — вони собі гнили. А ми їй були не до сраки — вона просто хотіла нас позабивати.

А перший раз з дамби на голову? Стоїш, а перед тобою — вода і смерть. Багато там втопилося! А якщо там палку хтось запхав в намулу, а я туди головою і насилиюся, як шашлик! Стояв я десь тиждень — ну ніяк. Головне, на ноги — можу, а головою — страшно, бо там палка! І тут в один момент — тарабань животом, ну, і головою трохи. Всі то бачать і тішаться за тебе, вітають: «Хлопака!!!», а старші збоку: «Всрався і не плакав!»

А школа... Перше враження — перше вересня, ранок, холоднюча, як бляха, біла сорочка, заспаний, якісь великі білі квітки, що донині ростуть під хатою. Віршик, парти, діти. Дивно, як то сидіти 45 хвилин і нікуди не бігти і нічого не виробляти? Тиждень школи — поведінка «2», бо бігав і виробляв.

Випускний — плач, алкоголь, обійми, любов! Інститут — ідеальне життя: факультет інязу, 80 дівчат на потоці, п'ятеро нас. Все, як в природі, один на п'ятнадцять, і відчуваш себе племінним. Гуртожиток, магнітофон, смажені яйця,

Спогада

дешеве вино, стіл посередині, на ліжках по парах, в тролейбусах «зайцем», 5 гривень на тиждень, дискотеки, поцілунки під сходами. Вечорами на квартирах вчили екзамени, вночі розходилися по кімнатах і вчилися далі життю, кохання, щастю...

Вертольот

Колись давно, коли я ще по селі бігав в сандалях на босу ногу... Коли я тікав на ровері з хати на цілий день і міг до вечора їсти яблука, черешні і горох. А горох — то вам не в муку пердіти, то коли залазиш по-пластунськи на колгоспне поле, лежиш і жереш, бо дід Мушта може запати. В туалет також треба було ходити належачи. Коли на вудку з ліщини лапалася така риба, що теперішні рибацькі снасті можна запати в сраку! Коли я міг підійти до корови, яка паслася, і надоїти собі молока в писк, бо то круто і то моя корова, яка мене знає, і нехай поспробує копнути — подучить по рилі! Коли купався без трусів, бо мама перевіряла, чи часом не купався в трусах. Також кожен день перевіряла, чи не втопився. Бо якби втопився — то додому міг би не приходити! Коли раненько з дідом ходив косити сіно дитячою косою, яку він зробив спеціально, щоб я виріс хлопом... Коли нагинався писком до самої води і пив прямо з джерела, і коли пропливав повз рот пуголовок — то зупинявся, щоб його не злякати, роздивитися, і пив далі... Коли використовував частіше лопух, ніж папір... Коли дивився на світ довкола себе, а не в телефон...

Тоді, десь в 86 році, я побачив перший раз вертольот! (Зараз це — гвинтокрил... не розумію видумщиків слів, які видумують слова, які вже видумані.) Він кропив поля довкола села якоюсь отрутою. Про те, як кропив вертольот поля писав ще Шевченко: «Село неначе погоріло, неначе люде подуріли». Той вертольот сідав за селом на аеродромі, щоб дозаправитися смердячою фігньою з бензовоза. А ми (Явко,

Віг невіг

Яндрух і я) цілими днями сиділи в траві і дивилися на залізну стрикозу — як вона гарно підлітала, кружляла, сцяла отрутою! І одного дня той дядько, який заправляв її з бензовоза, не мав чим доїхати до Нового Села, і пілот вирішив його підвезти. А ми стояли... дивилися... надіялися. І тут пілот крикнув: «Гімнярі! Хочете провезтися?!» Ну бо ж ми вже третій день дивимося на вертольот, як «Динамо» на нові ворота! Бігом покидали ровери в траву! І побігли в стрикозу!!! І воно почало по зітній смузї розганятися... страшно, скоро і голосно!

Відірвалися від землі, заболіло внизу живота, як на гойдалці. Почало піднуджувати, ніби закрив очі і скоро-скоро покрутився. Ми летіли над ставом, і я боявся, що впадемо і нас не знайдуть на глибині 2 метри! Ми летіли над селом. Хати були зовсім не такі, як з дороги — якісь такі дивно-маленько-бідненькі. Нас бачили всі! Дурні перелякані корови рвалися з ланцюгів, пси гавкали, кури розбігалися, люди піднімали голови... а всередині були МИ! Це було найяскравіше, що я пережив! Це була найкраща емоція всього мого десятилітнього життя. Зараз, коли я літаю літаками, — то не ТО... ТО — було тоді, в далекому 86-му!

